

Odpověď Ministerstva zdravotnictví na žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Vážení,

dne 12. září 2024 obdrželo Ministerstvo zdravotnictví (MZ) Vaši žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (InfZ), evidovanou pod č.jxxx, prostřednictvím které jste požádali o odpověď na dotazy uvedené níže. Ačkoli vám k jednotlivým dotazům sdělujeme odpovědi, dovoluujeme si tímto upozornit, že podle § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb. se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací. Nad rámec Vám tedy sdělujeme následující:

Ad 1

Žadatel:

Žádám o doložení, že zvolený limit ve výši 68/58 dB nezpůsobí ohrožení zdraví a životního prostředí zde bydlících lidí. Zákon nařizuje, že toto má být prokázáno dle posledního vědeckého poznání. Mohu dostat toto poznání, které to dokládá, publikaci, datu vydání, akustickou studii či odkaz na relevantní posudek, který by stanovil, že stanovená hlučnost v životním prostředí nebude mít závažné dopady na životní prostředí, lidský život či dožití, tak aby mohli dle platnosti tohoto zákona vstoupit v platnost. Neboť i vláda se musí řídit tímto zákonem. A poškozování zdraví dokládá např. závislosti definované v zákoně 315/2018Sb, které bylo platné při přijetí daného nařízení vlády č. 433/2022Sb.

Odpověď MZ:

Je třeba upozornit, že v daném případě se nejedná o zákon, ale o nařízení vlády č. 272/2011 Sb., ve znění nařízení vlády č. 433/2023 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací. Ani nejde o zákon č. 315/2018 Sb., ale o vyhlášku č. 315/2018 Sb. o strategickém hlukovém mapování.

Hygienické limity nejsou obecně čistě vědeckou záležitostí. Kritické limity škodlivých faktorů životního prostředí včetně hluku nemohou být odvozeny pouze na základě výsledků empirických věd. Jsou předmětem socio-politických nastavení, která závisí na systému priorit zastoupených zájmových skupin. Limitní hodnoty jsou politickým normativním aktem, který je výsledkem komplexních úvah o společenských výnosech, rizicích a nákladech.

V tomto procesu se musí nalézt obecné standardy akceptovatelných rizik, které se mohou měnit podle úvah ohledně obecně pojatých nákladů a výnosů (cost-benefit). Rozhodování o limitu v rámci politického normativního procesu jen zčásti vychází z vědeckých podkladů (jakými jsou například doporučení Světové zdravotnické organizace, ale bere v úvahu i ekonomická omezení a sladění konkurujících si zájmů ve společnosti. **Hygienický limit hluku je určitým kompromisem a jeho překročení neznamena automaticky akutní poškození zdraví.**

K tomu je třeba dodat, že Světová zdravotnická organizace (WHO) sama považuje své publikované limity za doporučené cílové hodnoty, jejichž dosažení může být dlouhodobým procesem závislým na možnostech a zvyklostech té které země (Guidelines for Community Noise, WHO, 1999).

Novela nařízení vlády (č. 433/2022 Sb.) byla předložena v rámci mezirezortního připomínkového řízení všem dotčeným organizacím včetně ombudsmana a jejich připomínky byly řádně vypořádány. Původně Ministerstvem zdravotnictví (dále i „MZ“) navržený hygienický limit pro „staré komunikace“ byl $L_{Aeq,T}$ 65/55 dB pro denní/noční dobu nebyl některými organizacemi přijat a byl požadován na tyto komunikace limit $L_{Aeq,T}$ 70/60 dB pro denní/noční dobu. V rámci mezirezortního vypořádání zásadních připomínek byl pak přijat limit $L_{Aeq,T}$ 68/58 dB den/noc.

Tím, že byly upravené hygienické limity hluku, neznamená, že došlo automaticky ke zvýšení hlukové zátěže na komunikaci. Původně MZ navržené paušální zavedení hygienického limitu 65/55 dB den/noc na „starých“ komunikacích by neznamenalo automatické zvýšení hluku dosud optimisticky omezené stávajícím hygienickým limitem 60/50 dB den/noc, protože zvýšení hluku o 5 dB v daném případě by znamenalo zvýšení intenzity dopravy přibližně o více než trojnásobek. Z koeficientů nárůstu intenzity dopravy uvedených v TP 225 Ministerstva dopravy však plyne, že takový nárůst se v budoucnosti nikde nepředpokládá. Při zvýšení hygienického limitu na hodnoty 68/58 dB den/noc to znamená nárůst dopravy až o více než pětinašobek, což se rozhodně nepředpokládá.

Dále je třeba připomenout, že hygienické limity používané v ČR se od roku 1977 pohybují prakticky ve stejném pásmu hladin akustického tlaku A, jaké jsou v ostatních zemích EU, kdy za hranici přijatelnosti se obecně považují hodnoty 70 dB v denní době a 60-65 dB v noční době. Nejde tedy v ČR o extrémní hodnoty. Hodnoty hluku v novele nařízení vlády odpovídají např. i německému přístupu k ochraně zdraví před hlukem, kde je u starých komunikací jako *trigger* (**nikoliv právně závazný hygienický limit jako je v ČR!**) hodnota podle území v denní době 67/69 dB a noční 57/59 dB a ve Francii, kde je *trigger* u starých komunikací celodenní hodnota L_{den} 68 dB a pro noční dobu 62 dB. Z toho vyplývá, že přístup ČR k regulaci hluku z dopravy nikterak nevybočuje z evropského rámce.

K vyhlášce č. 315/2018 Sb. je třeba uvést, že se jedná o vyhlášku o strategickém hlukovém mapování. Směrnici END byla ČR povinná implementovat do národního práva, a to zákonem č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č. 315/2018 Sb. o strategickém, hlukovém mapování. Ovšem stanovené mezní hodnoty nejsou hygienickými limity hluku dle zákona č. 258/2000 Sb. a nařízení vlády č. 272/2011 Sb. o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády“), ale pouze spouštěcí (*trigger*) hodnoty, při jejichž překročení je provozovatel zdroje hluku povinen vypracovat akční plány protihlukových opatření. Tato opatření mají vést k nepřekračování hygienických limitů hluku stanovených v nařízení vlády.

Systém strategického mapování dle směrnice END se týká pouze stanovených dílčích nejzatíženějších území a komunikací. Hygienické limity hluku upravené v nařízení vlády platí plošně pro celé území ČR a všechny technické zdroje hluku.

Žadatel:

Žadatel uvádí, že dne 1. 7. 2023 došlo k navýšení hlukových limitů, a tím i navýšení hlukových limitů, které budou mít dopady na obytné prostory. Nicméně v nich k nárůstu limitů hlukového navýšení nedošlo a v nejbližší době bude mít i dopady na zátěž ve vnitřních chráněných prostor.

Vyjádření MZ:

K tomu je třeba uvést, že hygienické limity upravené pro chráněný vnitřní prostor staveb zůstávají beze změny. Oproti hygienickému limitu hluku (70/60 dB den/noc) pro starou hlukovou zátěž došlo k mírnějšímu hygienickému limitu pro „staré“ komunikace 68/58 dB den/noc.

Ad 2)

Žadatel:

Spolek žádá o doložení, či studii, která dokládá, jak schválená navýšená zátěž ve vnějším chráněném prostoru staveb bude mít dopady na vnitřní hlukové prostory. Zda a v kolika % případů zajistí splnění vnitřních hlukových limitů. Případně do kdy je povinnost správců komunikace tyto vnitřní hlukové limity zajistit (v zákoně není přijato žádná přechodné ustanovení).

Odpověď MZ:

Požadovanou studii MZ nemá, ani nenáleží orgánu ochrany veřejného zdravotnictví takovou studii zpracovat. Jak je výše uvedeno, zavedení hygienického limitu 68/58 dB den/noc na „starých“ komunikacích neznamena automatické zvýšení hluku dosud optimisticky omezené stávajícím hygienickým limitem 60/50 dB den/noc, protože zvýšení hluku o 8 dB v daném případě by znamenalo zvýšení intenzity dopravy přibližně o více než pětinašobek, což se rozhodně nepředpokládá.

Dále pro správce, popřípadě vlastníka pozemní komunikace stále platí ustanovení § 30 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého jsou povinni technickými, organizačními a dalšími opatřeními zajistit, aby hluk nepřekračoval hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem pro chráněný venkovní prostor, chráněný venkovní prostor staveb a chráněný vnitřní prostor staveb. Časový harmonogram tento zákon nestanovuje.

Ad 3)

Žadatel:

Jakým způsobem žádat po správcích zajištění splnění této povinnosti, je-li důvodné podezření, že tyto limity jsou prokazatelně překročeny

- a) *když to správce komunikace odmítne, že nedostal od KHS příkaz, k výkonu povinností vyplývající ze zákona (SUS Jmk)*
- b) *když ani nadřízený orgán správce komunikace nechce jednat, a povinnost vyplývající ze zákona zajistit (obor dopravy Jmk).*
- c) *když povinnost jednat nařídí KHS soudní rozhodnutí*

Odpověď MZ:

Povinnost dodržet hygienické limity hluku v chráněných prostorech uvedených v je dána správcí komunikace § 30 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. V případě, že se občan cítí být obtěžován nadměrným hlukem, je možné se obrátit na příslušnou hygienickou stanici, která bude dále postupovat podle kompetencí jí svěřených zákonem č. 258/2000 Sb. o ochraně

veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Při plnění povinnosti vyplývající ze soudního rozhodnutí postupuje OOVZ podle kompetencí jemu svěřenému zákonem č. 258/2000 Sb.

Žadatel:

Bude stačit doložit splnění vnějších limitů hygienických limitů, nebo budou muset být doloženy i splnění vnitřních hlukových limitů nebude-li doloženo, že splnění vnitřních hlukových povinností i když bylo nařízeno KHS nebylo dosud uděláno, neexistuje žádné posouzení, které by se tím zabývalo, a je důvodné podezření, že hygienické limity jsou překročeny.

Sdělení MZ:

Tato problematika je upravena § 30 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. S problematikou, která se týká konkrétních nařízených povinností, které nebyly splněny, je třeba se obrátit na příslušnou krajskou hygienickou stanici, která věc řeší.

Žadatel:

Bude MD či MZ jako nadřízený orgán žádat po ŘSD jako správci komunikace D1, či MZ po KHS, aby ověřila i splnění vnitřních hlukových limitů ve vnitřních prostorech domu, nebyl-li toto ověření provedeno i když bylo nařízeno k 1.1.2013 u II/602 i u D1, ale neexistují jakékoliv dokumenty, že tato povinnost byla dělána, tj. neexistují měření, či akustický výpočet, který by dokázal, že i při minimálním zákonem garantovaném nezbytném přístupu vzduchu do místnosti je splněn hygienický limit hlučnosti (respektive, je zajištěno, aby koncentrace CO₂ uvnitř místnosti nepřesahovala úrovní hodnoty 1500ppm). Žadatel doplňuje, že u SHZ platila výjimka, která nařizovala stavebníkům zajistit ochranu vnitřních chráněných prostor domu pouze do velikosti limitů hlučnosti, který nastane až po odstranění SHZ jako dočasné výjimky.

Odpověď MZ:

Povinnosti správce komunikace jsou upraveny v § 30 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. OOVZ (KHS) nenáleží nařizovat povinné osobě ověřování hygienických limitů hluku v chráněných vnitřních prostorech staveb, pokud je splněna poslední věta odst. 1 § 30 zákona č. 258/2000 Sb. Problematika větrání bytů nespadá do kompetence OOVZ.

Žadatel:

Dle komunikací ze stavebními úřady je možno zkolaudovat domy, které zajistí splnění hlukových limitů ve vnitřních chráněných prostorech stavby, a to tím, že je doloženo, že plášť domu mají požadovanou neprůzvučnost (tedy i okna). Je požadováno, že zajištění splnění hlukových limitů bude zajištěno i po nárůstu hlučnosti o více než 2dB, viz § 77 zákona 258/2000 Sb, a následně je doloženo, že přísun vzduchu definovaný normou je do vnitřních prostor zajištěn i jiným způsobem, než otevřením okna, tak aby nedošlo k překročení vnitřní koncentrací CO₂ nad úroveň 1500ppm.

Sdělení MZ:

K tomu je třeba poznamenat, že podle § 77 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. je orgán ochrany veřejného zdraví dotčeným správním úřadem při rozhodování ve věcech upravených zvláštními právními předpisy, které se dotýkají zájmů chráněných orgánem ochrany veřejného zdraví. Orgán ochrany veřejného zdraví vydává v těchto věcech stanovisko, které není rozhodnutím vydaným ve správním řízení.

K aplikaci § 77 odst. 2 až 5 zákona č. 258/2000 Sb. zákona o ochraně veřejného zdraví k datu 1. 12. 2015 považujeme za nutné uvést, že toto ustanovení stanoví, že stavebník chráněné stavby (bytového domu, rodinného domu, stavby pro předškolní a školní výchovu a vzdělávání, stavby pro zdravotní a sociální účely, funkčně obdobné stavby), který neprovede dostatečná opatření k ochraně před hlukem, nemůže žádat, aby tato opatření za něj provedl provozovatel/vlastník/správce zdroje hluku. Toto pravidlo však podle dikce § 77 odst. 5 neplatí a provozovatel/vlastník/správce zdroje hluku bude povinen protihluková opatření k ochraně chráněné stavby provést v případě prokazatelného navýšení hluku ze zdroje hluku.

Záměrem k tomuto ustanovení bylo zajistit, aby provozovatel zdroje hluku, který byl v území jako první, nenesl odpovědnost za realizaci protihlukových opatření v případě, že u chráněné zástavby, která vstoupila do území jako druhá, nejsou protihluková opatření dostatečná nebo nebyla provedena vůbec.

Žadatel:

Ze závazku ČR vůči EU plyne, že zajistit splnění hlukových limitů ve vnitřních prostorech domu, je povinen zajistit stát (respektive správce zdroje hluku), bez ohledu na datum vzniku domu (kolaudace domu). Je-li škodlivá koncentrace CO₂ nad úrovní 1500 ppm v novém domě, je i tato koncentrace ve stavbě, která byla postavená před rokem 2001. Mohu dostat informaci, jakým způsobem je zajištěno splnění vnitřních limitů u komunikací při úrovních 60/50 dB, kde není instalováno nucené větrání. Neboť jsou-li domy odkázány na přístup vzduchu pouze na okna (případně na snižování teploty uvnitř domů) a je požadováno min. hluková neprůzvučnost pláště dle závazné normy o velikosti 30 dB (viz. ČSN 73 0532) nezajistí splnění hlukového limitu ve vnitřním chráněném prostoru ani doložená hlučnost o velikosti 60/50 dB, neboť při otevření okna klesne hluková neprůzvučnost pláště pouze na 10–12 dB. A jak dokládá ČSN 730532 při otevření okna splnění hlukových limitů ve vnitřních prostorech domu nebude zajištěna. Žádám tedy doložení buď akustickým výpočtem, či měřením, že splnění hlukových limitů, ke kterým se zavázala ČR zajistí splnění vnitřních hlukových limitů bez nuceného větrání či rekuperace i domy u nichž platí limit 68/58 dB, tak aby mohl být tento limit přijat v mezích zákona 17/1992Sb.

Sdělení MZ:

Řešení tohoto požadavku nespadá do kompetence OOVZ.

Žadatel:

Žádám informaci, jakým způsobem se máme domáhat po správci komunikace zajištění splnění svých povinností ke krému se zavázal stát. Neboť správce komunikace odmítá jakoukoliv činnost, i když mu ji stanovuje zákon. A dozorový orgán, i když mu ji nařídil správní soud svým rozsudkem se tímto problémem odmítá zabývat, s poukazem na to že, hygienické limity jsou splněny již tím, že je splněn hlukový limit ve vnějším chráněném prostoru staveb, a tedy nic nebude dělat. Odmítá akceptovat i rozsudek správního soudu, přestože i když podá kasační stížnost, ta nemá odkladný účinek. Neboť si myslím, že vykonatelnost práva je apriori to, na čemž by měl stát.

Odpověď MZ:

Jak je výše uvedeno, povinnosti správci, popř. vlastníku komunikace vyplývají z § 30 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb.

Dotaz:

Žádám informaci o tom, jak řádně dokázat splnění hygienických limitů ve vnitřních prostorech staveb, neboť hlukové měření při plně zavřených oknech nezajistí požadavek na doložení přístupu vzduchu do místností... Jak v tomto případě metodiky postupovat, tak aby měl ze zákona občan zajištěn minimální přístup vzduchu do místnosti a současně byl i zajištěn splnění hygienických limitů. Mohu dostat kopie metodických předpisů, jakým způsobem doložení nezbytných právních nároků dohromady zajistit a jak správně postupovat. Je-li nařízena povinnost zajistit přísun vzduchu do místností i zajištění splnění limitů uvnitř místností, musí existovat i pokyn, jakým způsobem prokázat, že tyto jsou plněna, jinak bychom byly jako v kocourkově.

Odpověď MZ:

Podle § 11 odst. 2 se hygienický limit ekvivalentní hladiny akustického tlaku A stanoví pro hluk pronikající vzduchem zvenčí uvnitř objektu součtem základní hladiny akustického tlaku $A_{L_{Aeq,T}} = 40$ dB a korekcí přihlížející ke druhu chráněného prostoru a denní a noční době podle přílohy č. 2 k tomuto nařízení. V denní době se stanoví na dobu 16 hod. a v noční době na dobu 8 hod. V daném případě se nejedná o. maximální hladiny akustického tlaku A. Ty se stanoví pro hluk šířící se ze zdrojů uvnitř objektu součtem základní maximální hladiny akustického tlaku $A_{L_{Amax}} = 40$ dB a korekcí přihlížející ke druhu chráněného prostoru a denní a noční době podle přílohy č. 2 k tomuto nařízení.

Do kompetence OOVZ nespadá řešení větrání chráněných vnitřních prostor, zda větrat pomocí vzduchotechnických zařízení nebo nárazově (např. několikrát za den, nebo krátce a intenzivně...).

Dotaz:

Hygienické limity ve výši 68/58dB jsou tedy nesmyslem, který by mělo být neprodleně odstraněno. Není možno argumentovat, že nižší hodnoty limitů hluku nezajistí splněný závazek na volný pohyb osob a tovaru. Není možno akceptovat navýšení limitů, které nevycházejí z postupu definovanými zákony. Ani ministerstvo zdravotnictví nemůže argumentovat, že z důvodu vysokých nákladů, které nejsou udržitelná navýší teplotu, která má doložit nemocného člověka z 37°C na 47°C s tím, že se výrazně sníží náklady na zdravotnictví, které bude snáze ufinancovatelné. Obdobně jako to udělala vláda přijetím navýšení limitů ve vnějším chráněném prostoru staveb, které však nezajistí splnění vnitřních hlukových předpisů, které má toto omezení chránit. Nezajistí-li splnění vnějších hlukových limitů ochranu vnitřních chráněných prostor domu, nemůže být konformní s ústavou, že splnění vnějších hlukových limitů zajistí splnění vnitřních limitů, které se následně již neposuzují. Tedy závěrečná otázka, co udělají ministerstva a vláda s hlukovým limitem ve vnějším chráněném prostoru staveb, který je zbytečný a nesmyslný, který vnitřní chráněné prostory staveb neochrání.

Odpověď MZ:

V daném případě se nejedná o žádné extrémní hodnoty hygienického limitu hluku pro „staré komunikace“. Ty v novele nařízení vlády odpovídají např. i německému přístupu k ochraně zdraví před hlukem, kde je u starých komunikací jako trigger (**nikoliv právně závazný hygienický limit jako je v ČR !**) hodnota podle území v denní době 67/69 dB a noční 57/59 dB a ve Francii, kde je trigger u starých komunikací celodenní hodnota L_{den} 68 dB a pro noční dobu 62 dB. Z toho vyplývá, že přístup ČR k regulaci hluku z dopravy nikterak nevybočuje z evropského rámce, jak je výše uvedeno.

Úvaha, že „hlukový limit“ je zbytečný a nesmyslný není podložena žádnými fakty, tzn. např. měření hluku, kdy v chráněném venkovním prostoru staveb není překročen hygienický limit hluku a současně bylo měření zjištěno, že hygienický limit v chráněném vnitřním prostoru stavby je překročen a současně jsou dodrženy hodnoty o neprůzvučnosti obvodového pláště podle ČSN 7305332:2020 Akustika – Ochrana proti hluku v budovách a posuzování akustických vlastností stavebních konstrukcí a výrobků. Dále domněnka podatele, že „*přijetím navýšení limitů ve vnějším chráněném prostoru staveb se nezajistí splnění vnitřních hlukových předpisů*“ není též ničím podložena! Jedná se pouze o názor podatelky.

Ministerstvo zdravotnictví neuvažuje o změně předmětného nařízení vlády.

K věci je třeba zopakovat, že hygienické limity nejsou obecně čistě vědeckou záležitostí. Kritické limity škodlivých faktorů životního prostředí včetně hluku nemohou být odvozeny pouze na základě výsledků empirických věd. Jsou předmětem socio-politických nastavení, která závisí na systému priorit zastoupených zájmových skupin. Limitní hodnoty jsou politickým normativním aktem, který je výsledkem komplexních úvah o společenských výnosech, rizicích a nákladech.

V tomto procesu se musí nalézt obecné standardy akceptovatelných rizik, které se mohou měnit podle úvah ohledně obecně pojatých nákladů a výnosů (cost-benefit). Rozhodování o limitu v rámci politického normativního procesu jen zčásti vychází z vědeckých podkladů (jakými jsou například doporučení Světové zdravotnické organizace), ale bere v úvahu i ekonomická omezení a sladění konkurujících si zájmů ve společnosti. Hygienický limit hluku je určitým kompromisem a jeho překročení neznamena automaticky akutní poškození zdraví. Je třeba poznamenat, že Světová zdravotnická organizace (WHO) sama považuje své publikované **limity za doporučené cílové hodnoty, jejichž dosažení může být dlouhodobým procesem závislým na možnostech a zvyklostech té které země** (Guidelines for Community Noise, WHO, 1999).